

проведення операції, всі проблеми по перегляду та поновлення зникнуть, як за помахом чарівної палиці. А тому тема є актуальною та буде такою й надалі.

Рецензент: кандидат юридичних наук, доцент Дрозд О.Ю.

УДК 342.9

Клочкова М.В.,

здобувач Державного науково-дослідного інституту МВС України

**ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДОКУМЕНТІВ ЯК ДОКАЗІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ**

В статті визначено поняття та особливості процедури забезпечення документів як доказів в адміністративному судочинстві; з'ясовано співвідношення забезпечення та витребування документів як доказів адміністративним судом; досліджено судову практику в цій сфері; виділено підстави забезпечення документів як доказів в адміністративному судочинстві; виявлено недоліки та проблеми правового регулювання забезпечення документів як доказів в адміністративному судочинстві та розроблено пропозиції щодо їх усунення.

Ключові слова: документ, докази в адміністративному судочинстві, забезпечення доказів, адміністративне судочинство.

Клочкова М.В.,

соискатель Государственного научно-исследовательского
института МВД Украины

**ПРОБЛЕМЫ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ
ДОКУМЕНТОВ В КАЧЕСТВЕ ДОКАЗАТЕЛЬСТВ В АДМИНИСТРАТИВНОМ
СУДОПРОИЗВОДСТВЕ**

В статье определено понятие и особенности процедуры обеспечения документов в качестве доказательств в административном судопроизводстве; выяснено соотношение обеспечения и истребования документов в качестве доказательств административным судом; исследована судебная практика по этому вопросу; выделены основания обеспечения документов в качестве доказательств в административном судопроизводстве; выявлены недостатки и проблемы правового регулирования обеспечения документов в качестве доказательств в административном судопроизводстве и разработаны предложения по их устранению.

Ключевые слова: документ, доказательства в административном судопроизводстве, обеспечение доказательств, административное судопроизводство.

Klochkova M.V.,

Researcher State Scientific Research Institute of MIA of Ukraine

**PROBLEMS OF LEGAL REGULATION SUPPORT DOCUMENTS AS
EVIDENCE IN ADMINISTRATIVE JUSTICE**

In the article the concept and features of procedures to ensure the documents as evidence in administrative proceedings; found value security and discovery of documents as evidence administrative court; analysis of judicial practice test questions; highlighted grounds provide documents as evidence in administrative proceedings; identified weaknesses and problems of legal regulation of documents as evidence in administrative proceedings and suggestions for their elimination.

Background is that correct and objective resolution of the administrative case is important for timely submission of evidence, including written and uploads them to the case. However, in some cases this obstacle can stand the circumstances in which the collection of evidence over time is impossible. This is especially true for documents as evidence, since they are most easily exposed to destruction, falsification, forgery and more. Therefore, to avoid this situation and create conditions for the timely collection, submission and uploads documents as evidence to the case with the possibility of further study and evaluation of the administrative court, Administrative Code of Ukraine predicted the institution providing evidence.

In modern conditions appear not only traditional tasks concerning the definition of the order provide documents as evidence in administrative proceedings, but also explore unexplored issues such as value and ensuring demanding documents as evidence in administrative proceedings, grounds to secure evidence. These issues are controversial in scientific circles and legally unresolved.

The purpose of this article is to provide research agenda documents as evidence in administrative proceedings. To achieve this goal it is necessary to solve the following tasks: define the features of procedures to ensure the documents as evidence in administrative proceedings; find out the value support and discovery of documents as evidence administrative court; consider the jurisprudence of the test questions; identify reasons provide documents as evidence in administrative proceedings; identify deficiencies and problems of legal regulation of documents as evidence in administrative proceedings and develop proposals to address them.

The conclusions are that providing documents as evidence in administrative proceedings - a special procedural action that is carried out at the request of any member of the administrative proceedings and on the basis of the decision of the administrative court trustee of the court or by the applicant in a way to extract the relevant documents or exercise they view the location of where there is a real threat of loss, damage or destruction of documents in the future or if it becomes impossible to obtain from any other reason. Providing documents as evidence is important in administrative proceedings for the timely receipt of documents - evidence that are essential for evidence-based, comprehensive, objective solving administrative affairs.

However, in order to institute providing documents as evidence in administrative proceedings served to him inherent function fully, it is necessary to make some adjustments to the Code of Ukraine in this field, in particular: Art. 73 require the claimant who has submitted an application for providing evidence to the proceedings to submit a claim no later than three days after the ruling the court on the evidence; Art. 75 noted that a statement of the evidence submitted in writing, and for non-compliance of the requirements applicable to the application for the consequences of leaving her motionless; Art. 75 to clarify that the decision of the court on the evidence must be made within three days of its issuance. These measures will help to improve the legal regulation of the institution providing documents as evidence in administrative proceedings, and in particular the performance of the functions of receiving timely and objective evidence for the proper settlement of administrative proceedings.

Keywords: document evidence in administrative proceedings, providing evidence of administrative proceedings.

Актуальність проблематики. Для правильного та об'єктивного вирішення адміністративної справи важливе значення має своєчасне подання доказів, в тому числі письмових, та долучення їх до матеріалів справи. Однак, в деяких випадках на заваді цьому можуть встати обставини, за яких збирання доказів з часом стає неможливим. Особливо це актуально для документів як доказів, оскільки вони найлегше піддаються знищенню, фальсифікації, підробці тощо. Тому для уникнення подібної ситуації та створення умов для своєчасного збирання, подання та долучення документів як доказів до матеріалів справи з можливістю їх подальшого дослідження та оцінки адміністративним судом, Кодекс адміністративного судочинства України передбачив існування інституту забезпечення доказів.

Ступінь наукової розробки проблеми. Деякі питання забезпечення доказів в адміністративному судочинстві досліджували такі науковці, як: В. Д. Бакуменко, В. В. Богущкий, О. М. Дубенко, Я. С. Калмикова, О. В. Константи́й, В. В. Король, В. М. Котенко, О. Р. Куніцин, Б. Г. Литвак, Ю. Р. Мірошніченко, О.М. Перунова, І. К. Піскарьов, О. С. Соловійов, В. С. Стефанюк, В. П. Чабан, Е. Ю. Швед та інші.

Визначаючи ступінь наукової розробленості проблеми, констатуємо, що, незважаючи на досить значний обсяг досліджень щодо процедури забезпечення доказів в адміністративному судочинстві, і на те, що багато наукових ідей і пропозицій, сформульованих в роботах вказаних вчених, вже знайшли відображення в

законодавстві і використовуються в практичній діяльності органів державної влади, низка теоретичних та правових положень залишилися поза увагою науковців.

Метою статті є дослідження порядку забезпечення документів як доказів в адміністративному судочинстві. Для досягнення поставленої мети слід вирішити наступні завдання: визначити особливості процедури забезпечення документів як доказів в адміністративному судочинстві; з'ясувати співвідношення забезпечення та витребування документів як доказів адміністративним судом; розглянути судову практику з досліджуваного питання; виділити підстави забезпечення документів як доказів в адміністративному судочинстві; виявити недоліки та проблеми правового регулювання забезпечення документів як доказів в адміністративному судочинстві та розробити пропозиції щодо їх усунення.

Виклад матеріалу. Забезпечення доказів виступає одним із засобів захисту процесуальних прав учасників адміністративного судочинства [1, с. 107]. При цьому, О. В. Константий право на забезпечення доказів відносить до групи заходів правовідновлення, що належать до заходів захисту. Ці заходи безпосередньо виконують функцію поновлення порушених суб'єктивних прав, правопорядку в судочинстві, забезпечують примусове виконання обов'язків [2, с. 69]. На думку Я. С. Калмикової, забезпечення доказів – це один із способів вираження активної діяльності адміністративного суду в процесі збирання та дослідження доказів [3, с. 181]. Отже, даний інститут має важливе значення не тільки для захисту процесуальних прав та інтересів учасників судового процесу, але і для недопущення неправильного вирішення справи у зв'язку із недостатністю доказів.

Забезпечення документів як доказів в адміністративному судочинстві здійснюється за загальними правилами, встановленими ст. ст. 73-75 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) для забезпечення всіх доказів, але поряд з цим має і певні особливості. Для дослідження питання щодо забезпечення документів як доказів необхідно визначити підстави, способи та порядок їх забезпечення, в тому числі порядок виконання ухвали суду про забезпечення доказів.

Так, згідно зі ст. 73 КАС України особи, які беруть участь у справі та обґрунтовано вважають, що надання потрібних доказів стане згодом неможливим або ускладненим, мають право просити суд забезпечити ці докази. Забезпечення доказів може здійснюватися також за заявою заінтересованої особи до відкриття провадження у справі [4]. Перш за все, зазначимо, що в основному адміністративний суд відмовляє в задоволенні заяви про забезпечення доказів, про що свідчить ряд досліджених нами ухвал. Зокрема, із 100 розглянутих ухвал адміністративних судів, що винесені за результатами розгляду клопотань про забезпечення доказів, було виявлено, що повністю задоволені 11 заяв (11%), залишено без руху та надано час для виправлення недоліків – 10 заяв (10%), задоволено частково – 2 заяви (2%), призначено до розгляду в судовому засіданні – 6 заяв (6%), а по решті – 71 заяві (71%) прийнято ухвали у відмові в їх задоволенні [5].

Так, Ухвалою Енергодарського міського суду Запорізької області від 6 жовтня 2014 р. по справі № 316/2394/14-а було відмовлено в задоволенні клопотання про забезпечення доказів. Заявник просив забезпечити докази до відкриття провадження у справі, а саме у витребуванні рішення Енергодарської міської ради. В Ухвалі про

відмову у задоволенні заяви адміністративний суд в обґрунтування своєї відмови зазначив, що відповідно до вимог ст. 75 КАС України, в заяві про забезпечення доказів повинні бути зазначені обставини, що можуть бути підтверджені цими доказами, обставини які свідчать про те, що надання потрібних доказів може стати неможливим або ускладненим, а також справа, для якої потрібні ці докази, або з якою метою потрібно їх забезпечити. Водночас, із змісту заяви слідує, що ці обставини в ній не зазначені. Не зазначено, що перешкоджає звернутися з позовом та при його розгляді витребувати потрібні докази, не зазначено який позов може бути, які права заявника порушені і які обставини ці докази можуть підтвердити [6].

Водночас, виявлено ряд ухвал адміністративних судів, в яких вони необґрунтовано задовольняють заяви про забезпечення доказів. Зокрема, Ухвалою Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 3 квітня 2015 р. у справі № 686/4717/15-а за адміністративним позовом Ліквідатора ТОВ «Коммандос» до Розсошанської сільської ради Хмельницького району, Хмельницької області про визнання незаконними та скасування рішень виконавчого комітету Розсошанської сільської ради Хмельницького району Хмельницької області задоволено заяву позивача про забезпечення доказів. Своє клопотання позивач обґрунтував тим, що вказані документи дають повну змогу з'ясувати обставини, з яких виконком Розсошанської сільської ради Хмельницького району Хмельницької області вирішив питання про оформлення права власності на майно ТСК «Поділля». Разом з тим, голова Розсошанської сільської ради Хмельницького району Хмельницької області Дячок В.В. відмовив у наданні відповідних копій заяв заінтересованих осіб разом з долученими до цих заяв документами [7].

З цього приводу, в науковій літературі справедливо зазначається [8, с. 80; 9, с. 36-37], що необхідно розрізняти забезпечення доказів та їх витребування. Основна відмінність між ними полягає саме в підставах виникнення права на забезпечення або витребування доказів. В першому випадку підставою є наявність фактів про те, що докази неможливо буде отримати в майбутньому, а в другому – неможливість їх самостійного отримання. Водночас, по відношенню до документів як доказів в адміністративному судочинстві, ці два інститути адміністративного процесу тісно пов'язані між собою.

Відтак, вважаємо найбільш обґрунтованим у випадках, коли заявник в клопотанні підіймає питання про забезпечення доказів, однак фактично наводить доводи, якими доводить необхідність витребування документів як доказів, є прийняття адміністративним судом ухвали про часткове задоволення відповідної заяви. Зокрема, таку Ухвалу було прийнято Одеським окружним адміністративним судом від 15 травня 2014 р. у справі № 815/2734/14-а. До суду надійшла заява про забезпечення доказів шляхом витребування з Південної державної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки письмових доказів – оригіналу Положення, згідно з яким організовано роботу ліцензійної комісії [10]. Водночас, суд погодився з доводами заявника з приводу неможливості самостійного одержання доказів та їх істотного значення для вирішення справи. У зв'язку з цим, було прийнято рішення про витребування доказів, але відмовлено у їх забезпеченні. Даний висновок адміністративного суду вважаємо цілком обґрунтованим.

На нашу думку, підставами забезпечення документів як доказів в адміністративному судочинстві можуть бути: 1) якщо документ має обмежений строк зберігання (в тому числі, в електронній формі) і він закінчується в найближчий час; 2) якщо документ перебуває у розпорядженні особи, яка збирається виїхати за кордон або в інше віддалене місце на тривалий термін; 3) якщо документ існує в єдиному екземплярі і не може бути відтворений (виданий повторно в оригіналі), і є підстави вважати, що особа, яка має в своєму розпорядженні такий документ, може його знищити, пошкодити тощо.

Отже, можна дійти до висновку, що адміністративні суди та учасники адміністративного судочинства іноді помилково ототожнюють дві процесуальні дії – забезпечення доказів та їх витребування. На нашу думку, причиною такої ситуації є неоднакове тлумачення судами виразу «обґрунтовано вважають» та відсутність конкретних підстав, якими заявник може обґрунтувати свої побоювання. Звичайно, наводити вичерпний перелік таких підстав в статті КАС України недоцільно. Однак, можна визначити найбільш розповсюджені з них. Як приклад: наявність інформації про виїзд свідка за кордон або в інше місце, де неможливо підтримувати зв'язок; серйозна хвороба свідка тощо.

Що стосується способів забезпечення документів як доказів в адміністративному судочинстві, то як слідує зі змісту ст. 74 КАС України, ними є їх витребування або огляд за місцем знаходження. Крім того, ст. ст. 268, 269 та 271 КАС України [4] передбачена можливість застосування заходів процесуального примусу у разі, якщо всупереч рішення адміністративного суду особа не подасть доказів та не зазначить причин їх неподання. Відносно до документів як доказів в адміністративній справі може застосовуватися такий захід процесуального примусу як тимчасове вилучення доказів для дослідження їх судом. Конкретний спосіб забезпечення доказів вказується в ухвалі адміністративного суду. Якщо документ як доказ в адміністративному судочинстві має бути витребуваний за межами території того адміністративного суду, який розглядає справу, то може видаватися судове доручення у порядку, визначеному ст. 115 КАС України. В ухвалі про судово доручення коротко зазначається зміст справи, що розглядається, вказуються обставини, що належить з'ясувати, та докази, які слід зібрати суду, що виконує доручення. Ухвала про судово доручення невідкладно надсилається до адміністративного суду, який буде її виконувати, та є обов'язковою для нього [4].

Витребування доказів може здійснюватися судом за власною ініціативою, в той час, як забезпечення доказів здійснюється виключно за заявою заінтересованої особи (учасника адміністративного судочинства). Вимоги до заяви про забезпечення доказів визначені ст. 75 КАС України [4]. При цьому, відповідно до Закону «Про судовий збір» ставка судового збору за подання заяви про забезпечення доказів складає 0,1 розміру мінімальної заробітної плати [11]. Враховуючи, що мінімальна заробітна плата з 1 січня 2015 р. складає 1218 грн. [12], то розмір плати за подання заяви про забезпечення доказів складе 121,8 грн.

Виходячи зі змісту ч. 1-2 ст. 75 КАС України заява про забезпечення документів як доказів в адміністративному судочинстві подається у письмовій формі. Однак, в

судовій практиці трапляються випадки, коли суд приймає до розгляду клопотання, заявлені в усній формі під час судового розгляду адміністративної справи.

Так, в Ухвалі Білоцерківського міськрайонного суду Київської області від 24 червня 2013 р. в справі № 357/7796/13-а зазначається, що в судовому засіданні позивач звернувся до суду з усним клопотанням про забезпечення доказів, яка ґрунтується на тому, що в якості доказів по справі просить витребувати рішення Білоцерківської міської ради, яким дозволено виготовити проект із землеустрою на земельну ділянку та виділено вказану земельну ділянку, рішення Білоцерківської міської ради, яким затверджено проект із землеустрою на земельну ділянку, витребувати довідку із відділу Держземагенста у м. Біла Церква про присвоєння кадастрового номеру земельній ділянці, копію проекту із землеустрою, довідку про присвоєння кадастрового номеру земельній ділянці та деякі інші документи. При цьому, заява про забезпечення доказів була адміністративним судом задоволена [13].

В розглянутій вище ситуації спостерігається декілька помилок, допущених адміністративним судом: по-перше, те, що суд прийняв до розгляду усну заяву про забезпечення доказів, не відповідає положенням ч. 1-2 ст. 75 КАС України; по-друге, те, що суд задовольнив клопотання про забезпечення доказів всупереч тому, що заявник не навів доводів, якими підтверджується загроза втрати або знищення документів в майбутньому, як цього вимагає ч. 1 ст. 75 КАС України.

Виходячи із вищезазначеного, Пленуму Вищому адміністративному суду України необхідно надати роз'яснення з приводу правильного та однакового застосування адміністративними судами положень ст. ст. 73-75 та 79 КАС України. Зокрема, визначити відмінність між забезпеченням доказів та їх витребуванням, а також роз'яснити, в яких ситуаціях слід подавати заяву про забезпечення доказів, а в яких – про їх витребування.

Аналіз положень ч. 3-8 ст. 75 КАС України [4] дозволяє виділити такі етапи процедури розгляду заяви про забезпечення документів як доказів в адміністративній справі: 1) заява про забезпечення доказів має бути розглянута адміністративним судом протягом п'яти днів з моменту її надходження; 2) про розгляд заяви повідомляється учасників адміністративного провадження, однак їх нез'явлення не перешкоджає розгляду заяви. Якщо вони повідомлені належним чином; 3) у разі обґрунтованої вимоги особи, яка подала заяву про забезпечення доказів, а також якщо не можна встановити, до кого може бути згодом висунуто вимоги, заява про забезпечення доказів розглядається судом невідкладно лише за участю особи, яка подала заяву; 4) за результатами розгляду заяви про забезпечення доказів адміністративний суд виносить відповідну ухвалу. Якщо ухвала задовольняє клопотання, то в ній має зазначитися порядок і спосіб забезпечення доказів; 5) ухвала про забезпечення доказів або про відмову в задоволенні заяви може бути оскаржена у встановленому КАС України порядку.

КАС України не визначено терміну, протягом якого ухвала адміністративного суду про забезпечення документів – доказів має бути виконана добровільно, а відповідно, коли суд може приймати ухвалу про застосування заходів процесуального примусу (тимчасове вилучення доказів). Вважаємо, що це питання має бути вирішено

на законодавчому рівні для забезпечення своєчасного розгляду адміністративних справ в судах.

Крім того, можна виділити ряд інших недоліків в законодавчому регулюванні процедури забезпечення доказів, в тому числі письмових, в адміністративному судочинстві. Так, в ч. 3 ст. 73 КАС України зазначено, що забезпечення доказів може здійснюватися за заявою заінтересованої особи до відкриття провадження у справі [4]. Виходячи з цього, в ч. 3 ст. 73 КАС України слід було б зобов'язати позивача подати позов протягом трьох днів після прийняття судом ухвали про забезпечення доказів, якщо відповідна заява подана позивачем до відкриття провадження у справі. Подібна норма, зокрема, міститься в ч. 4 ст. 133 Цивільного процесуального кодексу України [14].

Висновок. Таким чином, для того, щоб інститут забезпечення документів як доказів в адміністративному судочинстві виконував властиву для нього функцію в повному обсязі, необхідно внести ряд уточнень до КАС України в цій сфері, зокрема: в ст. 73 зобов'язати позивача, який подав заяву про забезпечення доказів до відкриття провадження у справі, подати позов не пізніше, ніж через три дні після винесення ухвали суду про забезпечення доказів; в ст. 75 зазначити, що заява про забезпечення доказів подається в письмовій формі, а при недотриманні встановлених вимог до заяви застосовуються наслідки залишення її без руху; в ст. 75 уточнити, що ухвала суду про забезпечення доказів має бути виконана протягом трьох днів з дня її винесення. Зазначені заходи сприятимуть удосконаленню правового регулювання інституту забезпечення документів як доказів в адміністративному судочинстві, і зокрема, виконанню ним функції забезпечення своєчасного отримання доказів для об'єктивного та правильного вирішення адміністративної справи.

Список використаних джерел:

1. Котенко В. М. Окремі аспекти реалізації процесуальних прав і обов'язків учасників адміністративного процесу / В. М. Котенко // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского Серия «Юридические науки». – 2012. – Т. 25 (64). – № 1. – С. 103-108.
2. Константи́й О. В. Види заходів захисту (відновлення) в адміністративному судочинстві / О. В. Константи́й // Вісник Вищої ради юстиції. – 2011. – №2(6). – С. 69-78.
3. Калмикова Я. С. Докази і доказування в адміністративному судочинстві: дис. ... канд. юр. наук: спеціальність: 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Яна Сергіївна Калмикова. – Х., 2013. – 227 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV // Офіційний вісник України. – 2005.- № 32. – Ст. 1918.
5. Єдиний державний реєстр судових рішень // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Page/1>
6. Ухвала Енергодарського міського суду Запорізької області від 6 жовтня 2014 р. у справі № 316/2394/14-а // Єдиний державний реєстр судових рішень. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40770857>
7. Ухвала Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 3 квітня 2015 р. у справі № 686/4717/15-а // Єдиний державний реєстр судових рішень. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/43430550>
8. Король В. В. Зміст процесу доказування в адміністративному судочинстві / В. В. Король // Європейські перспективи. – 2013. – № 13. – С. 79-84.
9. Дубенко О.М. Доказування в адміністративному судочинстві в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: спеціальність: 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Олександр Миколайович Дубенко. – Х., 2010. – 225 с.

9. Ухвала Одеського окружного адміністративного суду від 15 травня 2014 р. у справі № 815/2734/14-а // Єдиний державний реєстр судових рішень. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/38758429>
10. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 № 3674-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 14. – Ст. 87.
11. Про Державний бюджет України на 2015 р.: Закон України від 28.12.2014 № 80-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 5. – Ст. 37.
12. Ухвала Білоцерківського міськрайонного суду Київської області від 24 червня 2013 р. в справі № 357/7796/13-а // Єдиний державний реєстр судових рішень – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/33706238>
13. Цивільний процесуальний кодекс України: кодекс від 18.03.2004 № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40-41, 42. – Ст. 492.

References:

1. Kotenko V. M. Okremi aspekty realizatsiyi protsesual'nykh prav i obov'yazkiv uchasyukiv administratyvnogo protsesu / V. M. Kotenko // Uchenye zapysky Tavrycheskoho natsional'noho unyversyteta ym. V.Y. Vernadskoho Seryya «Yurydycheskye nauky». – 2012. – T. 25 (64). – # 1. – S. 103-108.
2. Konstantyy O. V. Vydy zakhodiv zakhystu (vidnovlennya) v administratyvnomu sudochynstvi / O. V. Konstantyy // Visnyk Vyshchoyi rady yustytisi. – 2011. – #2(6). – S. 69-78.
3. Kalmykova Ya. S. Dokazy i dokazuvannya v administratyvnomu sudochynstvi: dys. ... kand. yur. nauk: spetsial'nist': 12.00.07 «Administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiyne pravo» / Yana Serhiyivna Kalmykova. – Kh., 2013. – 227 s.
3. Kodeks administratyvnogo sudochynstva Ukrainy vid 06.07.2005 # 2747-IV // Ofitsiynny visnyk Ukrainy. – 2005. – # 32. – St. 1918.
4. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen' // [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Page/1>
5. Ukhvala Enerhodars'koho mis'koho sudu Zaporiz'koyi oblasti vid 6 zhovtnya 2014 r. u spravi # 316/2394/14-a // Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40770857>
6. Ukhvala Khmel'nyts'koho mis'krayonnoho sudu Khmel'nyts'koyi oblasti vid 3 kvitnya 2015 r. u spravi # 686/4717/15-a // Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/43430550>
7. Korol' V. V. Zmist protsesu dokazuvannya v administratyvnomu sudochynstvi / V. V. Korol' // Yevropeys'ki perspektyvy. – 2013. – # 13. – S. 79-84.
8. Dubenko O.M. Dokazuvannya v administratyvnomu sudochynstvi v Ukraini: dys. ... kand. yuryd. nauk: spetsial'nist': 12.00.07 «Administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiyne pravo» / Oleksandr Mykolayovych Dubenko. – Kh., 2010. – 225 s.
9. Ukhvala Odes'koho okruzhnoho administratyvnogo sudu vid 15 travnya 2014 r. u spravi # 815/2734/14-a // Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/38758429>
10. Pro sudovy zbir: Zakon Ukrainy vid 08.07.2011 # 3674-VI // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy. – 2012. – # 14. – St. 87.
11. Pro Derzhavnyy byudzheth Ukrainy na 2015 r.: Zakon Ukrainy vid 28.12.2014 # 80-VIII // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy. – 2015. – # 5. – St. 37.
12. Ukhvala Bilotserkivs'koho mis'krayonnoho sudu Kyivs'koyi oblasti vid 24 chervnya 2013 r. v spravi # 357/7796/13-a // Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen' – [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/33706238>
13. Tsyvil'nyy protsesual'nyy kodeks Ukrainy: kodeks vid 18.03.2004 # 1618-IV // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy. – 2004. – # 40-41, 42. – St. 492.

***Рецензент:** кандидат юридичних наук, доцент Дрозд О.Ю.*